

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Trešdiena, 1995. gada 11. oktobris

Nr. 75 (6630)

Lauku aktualitātes

Segs parādus par pienu

◆ Zemkopības ministrijas valsts sekretārs Jānis Lapše paziņojis, ka pirms pāris dienām subsidijām lauksaimniecībai iedalīti 600 000 latu.

Saskaņā ar izmaiņām subsīdiju nolikumā šī nauda tiks izmantota, lai segtu valsts pārstrādes uzņēmumu radītos zaudējumus. Šoreiz – parādu par pienu.

J.Lapše paskaidroja, ka naudu saņemsot visi tie, kuriem samaksu par pienu vajadzējis gaidīt tik ilgi.

Zemnieki var braukt uz Londonu

◆ Latvijas un ārzemju draudzības biedrību savienība, sadarbojoties ar Hambersaidas grāfistes *Bishop Burton* lauksaimniecības koledžu un Anglijas ārvalstu palīdzības koordinācijas centru no 2. līdz 4. novembrim organizē zemnieku apmācību Anglijā.

Delegācijai, kas brauks uz Angliju, var pievienoties arī mūsu rajona zemnieki. Anglijas valdība semināra izmaksas sedz tikai daļēji, tāpēc katra dalībnieka līdzdalības maksa ir Ls 330.

Apmācību kursā paredzēts apgūt lauksaimniecības darba plānošanu un biznesa izstrādāšanu zemkopības un

līdzekļi kaut daļēji parāda dzēšanai (65 procentu apmērā) iedalīti nevis piena kombinātiem, bet gan lauksaimniecības departamentiem, un tie savukārt izmaksāšot jau konkrētām personām.

Cik ātri tas notiks, ir atkarīgs no katra rajona lauksaimniecības departamenta, jo Zemkopības ministrija ir gatava pārskaitīt naudu jau otrā dienā pēc vajadzīgo dokumentu saņemšanas no rajona lauksaimniecības departamenta.

lopkopības saimniecībās.

Semināra dalībnieki noklausīsies lekcijas par Anglijas lauksaimniecības un tirgus infrastruktūru, mājlopu tirgus apmeklējumu.

Semināra noslēgumā dalībnieki varēs noklausīties lekcijas par zemnieku saimniecības vadītāja lomu un darba spēka organizēšanu, lauksaimniecības tehnikas izmantošanu un tās efektivitātes plānošanu, kā arī iepazīties ar Anglijas zemkopju pieredzi.

Interesenti, kuri grib stažēties Anglijā, nedēļas laikā var pieteikties rajona lauksaimniecības departamentā.

Tas ir solis atpakaļ

jeb Situācija ar namu apkurināšanu draud būt kritiska

◆ Uz «Novadnieka» jautājumu, vai Riebiņu pagasta daudzdzīvokļu namos šoruden un ziemā būs silti, pagasta padomes priekšsēdētāja Anna Daugavvanaga teica, ka 164 daudzstāvu namu dzīvokļi, kur dzīvo 427 iedzīvotāji, šo sezonu var palikt neapsildīti.

Agrofirma «Turība» pēc tam, kad tās nauda tika iesaldēta «Bankā Baltija», atteicās centralizēti iepirkt mazutu un namus apkurināt.

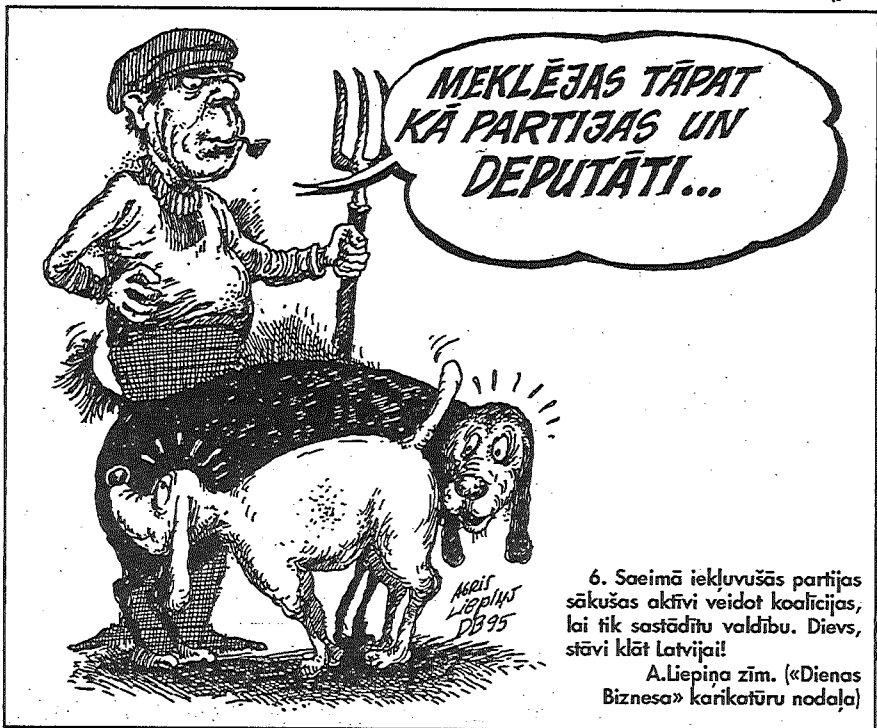
Tiesa, katlu māja ir pārprofilēta uz vietejo kurināmo un pagasta pašvaldībai noteikts katru dienu piegādāt 5 kub.m malkas, lai kurinātava strādātu un ražotu siltumu.

Kur izeja? Vietējā pašvaldība, kurai nav līdzekļu, īmiekiem palīdzēt nevar. Finanšu ministrija atteikusies pagastam piešķirt papildus dotāciju kurināmā iegādei. Daudzi īmieki dzīvokļos jau ir samūrējuši krāsnis vai kamīnus. Agrofirma «Turība» ir palīdzējusi daudziem iedzīvotājiem, lai viņi varētu sarūpēt kļieģeļus, dūmvadus...

Daudzstāvu namu dzīvokļi Riebiņos tika privatizēti un tagad katram īmiekam atliek vien sist sienās caurumus, lai laistu dūmus ārā no mājokļa.

Pašvaldības budžetā nav naudas, lai varētu vismaz daļēji palīdzēt ierīkot apkuri šajos namos.

A.Iļina

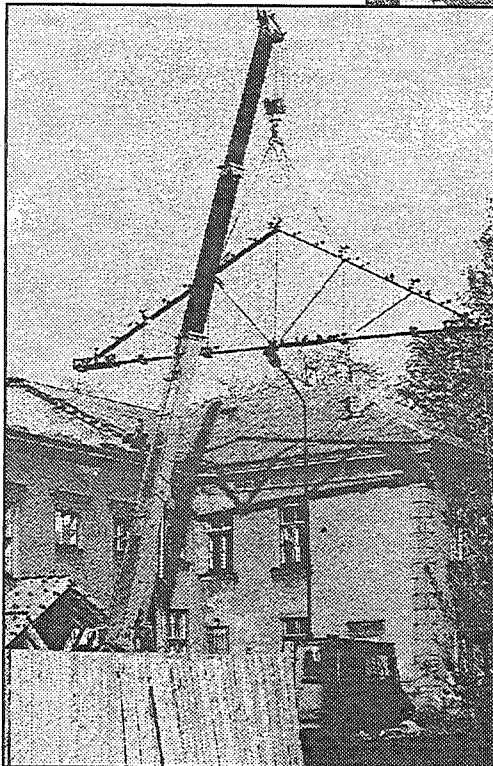
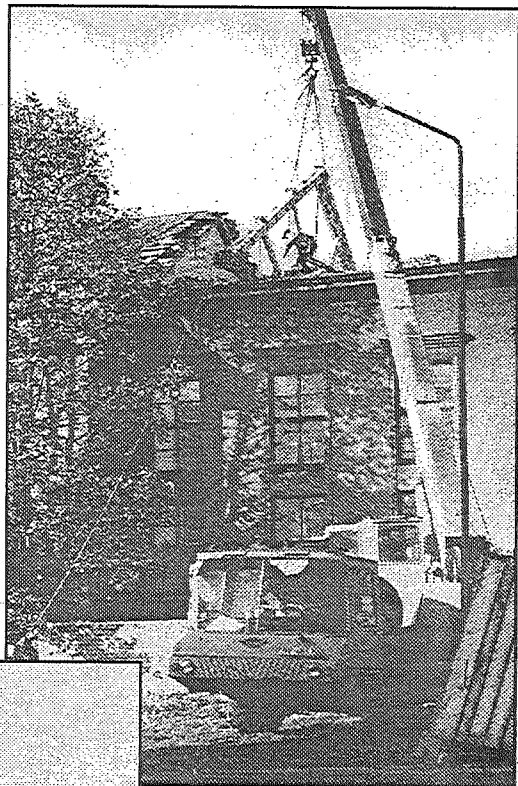

Spāru svētki rajona kultūras namā

Pagājušajā trešdienā rajona kultūras nama direktorei Elvirai Brovackai un viņas darbiniekiem bija priecīgs noskaņojums. Un ne jau tāpēc, ka saulīte rotājās zeltainajā koku lapotnē. Lemesls bija pavisam cits — daudz nopietnāks un svarīgāks. Paju sabiedrības «Preiļu SCO» celtnieki kultūras nama jumtam uzlika pirmās jaunās spāres.

— Labu laiku pēc avārijas nespēju aprast ar situāciju, — stāsta Elvira Brovacka. Tikai tagad, kad uz jumta parādījušās spāres, esmu pārliecināta, ka kultūras namu saglabāsim un atjaunosim.

Vecais jumts ir nojaukts. Nojaukta arī griestu daļa, kas atrodas virs zāles. No malas skatoties, kultūras nams līdzinās kādām pilsdrūpām, kur jumta vietā

ka kultūras nams mūsu rajona padomes vadītājiem varētu būt kā opera Rīgā, kuras atjaunošana Gaiļa valdībai bija lielākais un paliekošākais darbs. Mēs, protams, labi saprotam, ka viss atkarīgs no finansiālajām iespējām. Tomēr ceram.

4. oktobra pēcpusdienā, kad celtnieki uzslēja pirmās spāres, notikuma vietā bija arī rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Un tas liecina, ka rajona padome kultūras nama atjaunošanu uzskata par svarīgu uzdevumu. Padomes priekšsēdētāja viedoklis ir tāds, ka pagaidām līdzekļu ir pietiekami, lai uzliktu jumtu un noklātu griestus. Tas ir jāizdara tuvākajā laikā.

Finansu iespējas ir sekojošas. 5300 latu kultūras nama remontam

ir debesis. Visvairāk problēmu mums bija ar to, kā no bojāšānās pasargāt zāles parketa grīdas. Mēs tās noklājam ar polietilēna plēvē un uzbērām kārtu zaģu skaidu. Taču neesmu droša, ka dažviet, īpaši zem balkona, parketa segums varētu arī sabojāties no mitruma. Ir taču rudens un bieži lieta...

Otra lielākā problēma — kur izvietot kultūras nama pulciņus. Šajā ziņā mums izpalīdz citas organizācijas, piemēram, mūzikas skola. Lielākiem sarīkojumiem telpas neatsaka patērētāju biedrība. Taču tā nav izeja. Mums ātrāk vajag tikt galā ar savu māju atjaunošanu. Domāju, ka šo iespēju vajag izmantot, lai ne tikai uzceltu jumtu un noklātu griestus, bet arī atjaunotu kultūras nama apkures sistēmu, kapitāli izremontētu telpas. Gribru cerēt,

bija paredzēti rajona budžetā jau gada sākumā. Nedaudz vairāk kā tūkstoš latu kultūras nams savāca pats ar dažādiem labdarības sarīkojumiem. 17400 latu saņēmti no republikas valdības. Vēl 3900 latu rajona padome no sava budžeta piešķīra papildus. Šim gadam tas ir viss. Vairāk nav uz ko cerēt.

Celtnieki strādā čaki. Ik darba diena tuvina tam brīdim, kad kultūras darbinieki uzelpos brīvāk, jo sajūtīs drošu jumtu virs galvas. Lai arī spārēm ir nestandarta laidums un tās ir vieglākas nekā no dzelzsbetona, taču speciālisti saka, esot tikpat drošas.

L.Kirillova

● Attēlos: pirmā spēre jau uz jumta, drīz tai sekos citas.

J.Silicka foto

Preiļu pilsētas iedzīvotāju un organizāciju ievēribai

Sakarā ar apkures sezonas sākšanos apkures sistēmās jau padots ūdens zem spiediena. Pašvaldības uzņēmums «Siltums» lūdz neveikt nekādas darbības ar apkures sistēmām, to iepriekš nesaskaņojot ar «Siltuma» speciālistiem.

Līvānu pilsētas 5. oktobra ārkārtas domes sēdes galvenais jautājums — celulozes rūpnīcas celtniecība Līvānos

◆ Ši gada 5. oktobrī Līvānu pilsētas deputāti sanāca uz domes ārkārtas sēdi. Tās pirmais un galvenais darba kārtības jautājums bija par celulozes rūpnīcas celtniecību Līvānos.

Ši jautājuma apspriešanā piedalījās arī rajona attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs Valērijs Stūris un a/s «Līvānu māja» pārstāvji.

Centrālajā presē bija sniegta nepareiza informācija par to, ka Jēkabpils rajona Kūku pagasts ir apstiprināts par šīs rūpnīcas celtniecības vietu. Šāda oficiāla apstiprināšana nav notikusi.

14. septembrī Rīgā notika Zemkopības ministrijas Valsts mežu dienesta organizētais seminārs, kurā tika izskatīts jautājums par celulozes rūpnīcas celtniecību Latvijā (jo celulozi Latvijā pašreiz neražo) un par investoru piesaistīšanu šim projektam.

Kā potenciālās celtniecības vietas tika piedāvātas Jēkabpils rajona Kūku pagasts, Līvāni, Ventspils un Balvu rajons (neiesniedza nekādu pamatojumu). Pēc šo piedāvājumu izskatīšanas Līvāni un Kūku pagasts tika ierindoti līdzvērtīgās pozīcijās. Vispirms šim pašvaldībām ir jāsaņem savs «jā» vai «nē» šīs rūpnīcas celtniecībai to teritorijās un obligāti jānoskaidro arī sabiedrības viedoklis, jo tas nav tikai ekonomisks, bet arī politisks jautājums. Galīgo izvēli izdarīs eksperti un investori.

Preiļu rajona padome jau ir piekritusi celulozes rūpnīcas celtniecībai rajona teritorijā, šajā domes sēdē savus viedokļus izteica Līvānu deputāti, bet vakar par šo jautājumu lēma Jersikas pagasta padome.

Kā informēja Valērijs Stūris, jautājums par šādas rūpnīcas celtniecību Līvānos tiek «cilāts» jau kopš 1990. gada. Tajā laikā vēl strādāja visas Līvānu rūpnīcas, tāpēc no celulozes kombināta pilsēta atteicās. No jauna šī varianta apspriešana atsākas 1994./95. gadā. Pa šo laiku arī ekonomiskā situācija Līvānos ir krasi mainījusies, un šī rūpnīcas celtniecības vietas apstiprināšana Līvāniem par labu radītu iespēju pilsētā samazināt lielo bezdarbu.

Toties Jēkabpils nekad nav atteikties no iespējas celt rūpnīcu savā rajonā, kā arī — viņiem ir labāks dzelzceļa mežgls. Ja investori piekristu, pastāv arī iespēja celt vienu kopējo rūpnīcu uz abiem šiem rajoniem.

Līvānu prioritāte ir iespēja izveidot noslēgtu ražošanas ciklu, jo pilsētā un apkaimē ir daudz privatizēto kokzāģētavu, arī — ja biokīmiskajā rūpnīcā uzskātu furfura ražošanu, tad celulozes rūpnīcai varētu izmantot pāri paliekošās koka skaidas.

Rūpnīca daļēji atrastos bijušā māju būves kombināta teritorijā, virzienā uz Jersikas pusi — kopā 60 ha platībā. Galveno ražošanas ceļu (tā augstums aptuveni 30 m) plānots celt no jauna, bet par noliktavām varētu izmantot bijušā māju būves kombināta tukšo skaidu plātņu ceļu un vēl dažas telpas, arī administratīvā ēka pašreiz stāv tukša.

Vēl viena rūpnīcas celtniecības vieta Līvānos varētu būt Steķu mežā, bet uz turieni papildus jāizbūvē aptuveni 12 km dzelzceļš, līdz ar to šis variants nav izdevīgs.

Celulozes rūpnīcu (tajā plānots nodarbināt 500 cilvēkus) Līvāni var nodrošināt arī ar darbaspēku, bez tam — pilsētā ir daudz ķīmijas speciālistu. Arī rūpnīcas celtniecībā varētu nodarbināt ļoti daudzus līvāniešus. Tomēr celulozes rūpnīcas galvenie speciālisti, neapšaubāmi, būs iebraucēji (savulaik pilsētai tas jau ir radījis problēmas). Dzīvokļu jautājums viņiem tiktu atrisināts, pabeidzot būvēt iesāktos daudzstāvu namus, jo šī rūpnīca piesaistītu lielas investīcijas.

Taču celulozes kombināts radītu arī vairākas problēmas. Pirmkārt, ekoloģisko. Ražošanas procesā gaisā izdalītos sēra savienojumi (merkaptāns). Lai tas nenotiktu, projektā paredzētas vismodernākās gaisa attīrīšanas iekārtas un 500 m sanitārā zona ap rūpnīcu. Tomēr, kurš var dot 100% garantiju, ka šie indīgie savienojumi tiešām gaisā nenonāks?

Celulozes rūpnīca būs ļoti liela elektroenerģijas un ūdens patērētāja (1990. gadā visas Līvānu rūpnīcas patērēja aptuveni 2 milj. kub.m ūdens), un liela daudzuma notekūdeņu izvadītāja. Esošo Līvānu attīrīšanas iekārtu maksimālā noslodze paredzēta 7 tūkst. kub.m diennaktī, pašreizējā noslodze — 1200 kub.m. Lai Daugava un līdz ar to arī Rīgas jūras līcis netiktu piesārņoti, celulozes rūpnīcai paredzētas arī modernas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

Otra lielā problēma ir dzelzceļa noslodze un vagonu iekraušana un izkraušana. Paredzams, ka uz rūpnīcu katru dienu nāks 150 vagoni ar papīrmalku un projām ies 50 vagoni ar celulozi.

Tikai aptuveni 15% saražotās celulozes paliks Latvijā, rūpnīca būs orientēta uz ārvalstu tirgu. 1 kub.m papīrmalkas maksā vidēji \$ 25, bet 1 kub.m celulozes — \$ 50, tāpēc to ražot, neapšaubāmi, ir izdevīgāk.

Zviedrijas rūpnīcas un attīstības plānošanas sabiedrība (SIDRA) ir piešķirusi 2,5 milj. zviedru kronu celulozes rūpnīcas priekšprojekta izstrādei. Izstrādes termiņš ir 6 mēneši — līdz 1996. gada martam. Tad tiks rīkots investoru konkurss. Celtniecība sāktos 1997. gadā, tās ilgums 1-1,2 gadi. Pirmo produkciju celulozes rūpnīca varētu dot 2000. gadā.

Nemot vērā visu iepriekšminēto un izskatot LR Zemkopības ministrijas Valsts meža dienesta 1995. gada 25. augusta vēstuli par iespējamo celulozes rūpnīcas celtniecības vietu, kā arī Preiļu rajona padomes 1995. gada 27. septembra lēmumu «Par celulozes rūpnīcas celtniecību», Līvānu pilsētas dome nolēma lūgt LR valdību veikt celulozes rūpnīcas projektēšanu un celtniecību Līvānu pilsētā pieguļošajā teritorijā.

Vēl šajā ārkārtas domes sēdē tika apstiprinātas izmaiņas finansu komitejas sastāvā, iekļaujot tajā Jāni Rubulu.

Apstiprināja arī dzīvojamo māju privatizācijas komisiju šādā sastāvā: komisi-

jas priekšsēdētājs — Intis Svirskis (Līvānu pilsētas domes galvenais speciālists celtniecības un saimnieciskajos jautājumos); komisijas sekretāre — Anna Belova; komisijas locekļi — Anita Zosina (DzKSU ekonomiste), Tekla Zute (VSD Līvānu pilsētas zemes ierīkotāja), Leonīds Šeflers (Valsts īpašuma fonda pārstāvis, Līvānu DzKSU direktors).

Dome nolēma piešķirt līdzekļus Līvānu slimnīcas dezinfekcijas ēkas jumta remontam Ls 350 no ārpusbudžeta līdzekļu konta. No domes budžeta Ls 75 piešķirā arī Līvānu mūzikas skolai klasiskās mūzikas koncerta rīkošanai.

Anulējot 28. septembra domes sēdes lēmumu par alkohola tirdzniecības licences neizsniegšanu i/ū «Ratta» (sakarā ar nepieciešamību ierobežot alkohola tirdzniecību pilsētas centrā), tika nolemts izsniegt šo atļauju, jo i/ū «Ratta» iemaksājis Ls 300 Līvānu bērnu mākslas skolas kontā (ignorējot domes 28. septembra lēmumu).

Vēl dome pieņēma lēmumu, ka turpmāk no rajona pakļautībā esošām iestādēm tiks atļauts sponsorēt (Ls 300 apjomā) tikai bezpeļņas uzņēmumu «Līvānu slimnīca».

Dome deva atļauju tirdzniecībai ar alkoholu līdz 1996. gada 5. oktobrim futbola kluba (FK) «Līvāni» priekšsēdētāja Valda Čingula veikalā «Sokers» ar noteikumu, ka FK «Līvāni» un domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns slēdz līgumu par FK ieguldījumu Ls 300 apjomā pilsētas stadiona labiekārtošanā.

Dome apstiprināja SIA «Siemens» piedāvātos tarifus (no 1. augusta) — 6 santīmi (ieskaitot pievienotās vērtības nodokli) mēnesī par 1 kabeļtelevīzijas programmas translāciju un nolēma uzdot finansu komitejai saskaņot iedzīvotāju maksāšanas kārtību.

Daina Kursīte

Vai celulozes rūpnīca ir vienīgā a/s «Līvānu māja» cerība?

◆ Pēdējos gados visos Līvānu rūpnīcas uzņēmumos ir notikušas lielas pārmaiņas, jo šajā laikā ir mainījusies visas Latvijas ekonomiskā un politiskā struktūra kopumā.

Uzņēmumiem, kuru produkcijas noieta tirgus pārsvarā bija orientēts uz austrumiem, tagad to nākas meklēt rietumos, ražošana ir samazinājusies līdz minimumam. Uzņēmumi ir sadalīti sīkākās struktūrvienībās, kuras atdotas nomā ar vai bez izpirkuma tiesībām, kā arī vēl esošie valsts uzņēmumi (piem., v/ū «Anda», valsts Līvānu kūdras fabrika) gaida savu privatizāciju.

Arī bijušajā māju būves kombinātā (LEMBK) — otrajā lielākajā Līvānu uzņēmumā (lielā arī pēc teritorijas — tā platība 20 ha) ir notikušas pārmaiņas. Tagad tā ir akciju sabiedrība «Līvānu māja», kura pēc likuma «Par agroservisa uzņēmumu» tika izveidota 1993. gada 8. jūnijā, reorganizējot Republikānisko projektēšanas un māju celtniecības trestu, kurā ietilpa māju būves kombināts un SPMK (Smiltene, Malta, Jelgava, Keguma, Kuldīga, Līvānos).

Izveidojot a/s «Līvānu māja» tika izlaistas 44700 akcijas (ar tās vērtību Ls 5). Galvenie akciju turētāji pašreiz ir Starpsaimniecību būvindustrijas fonds (SBF) un Zemkopības ministrija, kurai pieder 3,7% akcijas. Akcijas bez balsstiesībām atrodas bijušo kombinātā strādājoši rīcībā. A/s pamatkapitāls ir samazinājies, jo daļa īpašuma ir atdota pašvaldībai, arī pārdota. Akciju uzpirkšanu a/s «Līvānu māja» varētu sākt tikai tad, kad tiktu nomaksāti parādi (pēc 1995. gada 1. pusgada bilances pārādu summa ir 522 tūkst. latu) un sāktos īpašuma izpirkšana. Pagaidām ir bijušas tikai materiālu izsoles, kuri pārdoti arī par akcijām.

A/s «Līvānu māja» tika sadalīta vairākās struktūrvienībās, kuras atdeva nomā ar izpirkuma tiesībām pašu darbiniekiem. Uz šodien spēkā ir 11 nomas līgumi, divi bija neveiksmīgi: ar SIA «Rigonda» par skaidu plātņu ceļu un par māju būves ceļu, kurā pārtrauca ražošanu, jo savulaik firma «House Building» noformēja G-24 kredītu, bet šos līdzekļus ražošanā neieguldīja. Tā nu galvenais māju būves cehs, kurā atro-

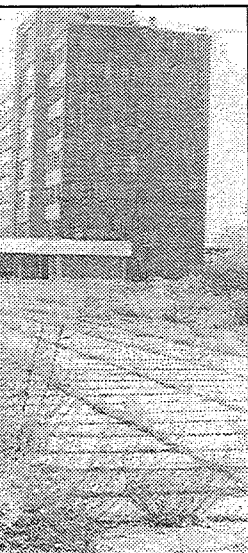
das specifiskas iekārtas, kas paredzētas tikai Līvānu māju ražošanai, pašreiz nedarbojas, tikai viens neliels iecirknis uz laiku ir iznomāts privātfirmai. Līvānu mājām ne Latvijā, ne aiz robežām pircēji neatrodas. Ar grūtībām tiek izpārdotas savulaik saražotās mājas (no 9 mājām šī gada sākumā tagad palikušas 4), arī to cena kritas (pašreiz tā ir aptuveni Ls 17 tūkst.).

Zem galvenā ceļa jumta izvietots arī galdniecības iecirknis, kur pie labvēlīgiem apstākļiem varētu ražot galdniecības izstrādājumus. Tajā joprojām atrodas zviedru un vācu darbgaldi, palikuši arī materiāli un pusfabrikāti, no kuriem, ja atrodas pircēji, izgatavo pasūtītās konstrukcijas.

Skaidu plātņu ceļā ražošana apstājusies 1992. gadā. Pēc neveiksmīgā līguma ar SIA «Rigonda» ar a/s «Līvānu māja» akcionāru piekrišanu iekārtas demontēja. Čehs stāv tukšs, un maz ticams, ka pieteiksies firmas, kas vēlēšies tur kaut ko uzsākt. Skaidas un koka atkritumus, kuru kaudzes vēl joprojām atrodas kombināta teritorijā, paredzēts izmantot žāvēšanas ceļa katlu mājai, bet savulaik neizmantotos dēļus mēģinās pārstrādāt taras dēļšos.

Žāvēšanas ceļā, kur kādreiz darbojās 14 žāvēšanas kameras, tagad darbojas viens, kuru nomā ražošanas komercfirma ŽKS. Kādreiz žāvēšanas cehs siltumu saņēma no centrālās Līvānu katlu mājas, bet pašreiz blakus ceļam tiek uzstādīta automa katlu māja, kurā varēs sadedzināt arī koka atkritumus.

Kombināta visjaunākais cehs, kurā savulaik bija paredzēts ražot koka konstrukcijas priekš Līvānu mājām, tika iznomāts ar izpirkuma tiesībām ražošanas komercfirmai ŽKS, kurai ir sava direkcija, neatkarīga no a/s «Līvānu māja». Tagad šī firma īpašumu jau ir izpirkusi. Pašreiz ceļā notiek organizēts ražošanas process (pēc pasūtījuma izgatavo galdniecības izstrādājumus un vārnīcu tipa mājiņas). Komercfirma ŽKS ir

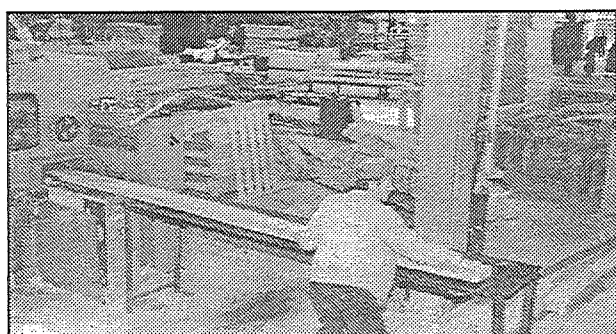
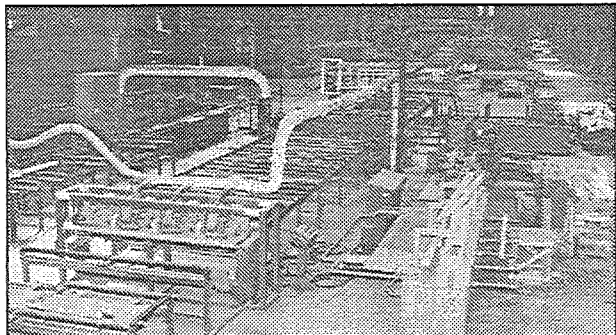
iztikusi bez kredītiem, peļņu gūstot no produkcijas noieta.

Izpirkusi nomāto īpašumu ir arī SIA «Ceplis» (bijusi SPMK) Kuldīgā.

Pie māju būves kombināta savulaik tika izveidots autotransporta uzņēmums Līvānu māju pārvadāšanai. Tā darbinieki ir nodibinājuši SIA «Kustība» un sniedz autotransporta pakalpojumus, bet noslogotība šim uzņēmumam ir ļoti maza.

Arī SIA «Dubna 92» (galdniecība), SIA «SAGLAT» (tirdzniecība), SIA «Kometek» (metālapstrāde) ir nomnieki bijušajā māju būves kombinātā. Tomēr lauvas tiesu sastāda neiznomāti objekti, kur vajadzīgi lieli kapitālieguldījumi. Par šīm bijušajām ražotnēm ir interesējušies eksperti no Vācijas un Francijas, bet atzinuši, ka tās ir pārāk lielas un pielāgotas īri specifiskai ražošanai, kura neatmaksājas.

Ja tiks apstiprināta celulozes rūpnīcas celtniecība Līvānos, tad šīs lielās telpas varēs izmantot par noliktavām. Bet, ja Līvāni neizrādīsies šī «laimīgā» pilsēta, kur cels jauno rūpnīcu, tad ir grūti prognozēt, kas notiks ar a/s «Līvānu māja», kas būs tas

bagātais «Amerikas onkulis», kurš būs ar mieru ieguldīt te savu kapitālu un atvērt kādu perspektīvu ražotni.

Par to, ka bagātais biznesmenis jau ļoti ilgi tiek gaidīts, liecina arī zāli aizaugušais ceļš uz 7 stāvu administratīvo ēku. Tās jumts ir katastrofālā stāvoklī, tāpēc telpās tiek ņemti nost apdares materiāli un pārdoti (a/s «Līvānu māja» akciju īpašnieki tos varēja iegādāties, 50% maksājot akcijās). Tas ir vienīgais veids, kā vismaz kaut ko «saglabāt».

Ar pašreizējo situāciju a/s «Līvānu māja» palīdzēja iepazīties tās prezidente Dzintra Visocka.

Daina Kursīte
Attēlos: ● ļoti ilgi tiek gaidīts uzņēmējs ar «biezo maku»; ● šo lielo māju būves ceļu ar specifiskajām iekārtām pagaidām neriskē nomāt; ● strādā ražošanas komercfirma ŽKS.
Andra Kursīša foto

Ja būs investīcijas, būs arī ražošana

◆ Kopš privatizēts bijušais valsts uzņēmums — Preiļu lina fabrika —, pagājuši trīs mēneši. Kamēr uzņēmums gaidīja savus jaunus saimniekus, tika pārdots autotransports, palikusi nenokomplektēta lina pirmapstrādes līnija, nepabeigta korpusu celtniecība. Nolikta vēl glabājas pāris simts tonnu jau laika zoba saestu lina, ko savā laikā piegādājuši kolhozi vai paju sabiedrības... Lina fabrikas jaunais saimnieks, SIA RBKK direktors Sergejs Serkovs stāsta:

— Lai uzsāktu katonizētās šķiedras ražošanu, kā esam iecerējuši, vajadzīgas 2,5 miljonus dolāru lielas investīcijas. Ārzemēs jānopērk iekārtas, tās jāuzstāda, jāiepērk izejmateriāls.

Kopā ar Ludzas lina fabriku esam nodibinājuši akciju sabiedrību «Lini». Kā zināms, Ludzas lina fabrika darbojas un veic lina pirmapstrādi. Tā varētu strādāt arī ar lielāku jaudu, ja vien Latvijā, īpaši Latgalē, linkopība kā lauksaimniecības nozare savu laiku nebūtu iznīcināta.

Uzskatu, ka esam veikuši lielu darbu Preiļu ražotnes «atdzīvīšanai». Vispirms bija nepieciešams pasaules līmeņa biznesplāns, lai ārzemju investori būtu ieinteresēti šeit ieguldīt savu kapitālu.

Mūsu projekts paredz pārstrādāt lina šķiedru, iegūstot tekstilrūpniecībai vajadzīgās izejvielas. Agrāk un arī tagad Latvijā un arī tuvējās aizrobežas valstīs lina šķiedru izmantoja tikai tehniskām vajadzībām nepieciešamu audumu ražošanai. Pasaules tirgū ir cēlušās kokvilnas cenas. Katonizētā lina šķiedra, kas ir līdzīga kokvilnai, šobrīd pasaules tirgū ir ļoti pieprasīta, tās cena ir 1800-2000 ASV dolāru par tonnu.

Tekstilrūpniecība ir plaši attīstīta Āzijā. Šeit ražo 60 procentus no visiem tekstila izstrādājumiem pasaulē, tāpēc mūsu akciju sabiedrība investorus meklēja tieši Āzijā — Singapūrā, Honkongā, Japānā. Mūsu firmas speciālisti šajās valstīs pavadīja divas nedēļas. Mēs nebijām lūdzēji, bet piedāvājām savu biznesa plānu šejienes bankiekiem un uzņēmējiem. Tiesa, šis brauciens uz Āziju mums bija gan ļoti dārgs, gan nogurdinošs. Bija piecpadsmit tikšanās ar pasaulē pazīstamiem bankiekiem un biznesmeņiem. Pazīstot savu valstu tirgus, bankieki un uzņēmēji izrādīja lielu interesi par mūsu projektu. Tiesa, viņi to rūpīgi studēs, jo nopietns biznesmenis naudu investīcijās ieguldīs tikai tad, ja no tā viņam būs garantēta peļņa.

Ja būs investīcijas, tās saņemsim ap-

tuveni pusgada laikā. Iekārtu iegāde un uzstādīšana būs ātrāks process. Kas attiecas uz izejvielām, tad akciju sabiedrība «Lini» jau ir noslēgusi līgumus par šķiedras iepirkšanu gan no vietējām lina pirmapstrādes rūpniecībām, gan tuvākajās ārzemēs. Čeha ražošanas jaudām jābūt pietiekami lielām. Akciju sabiedrība «Lini» nebūs kolhoza līmeņa uzņēmums, kur produkciju ražos tikai ražošanas pēc. Ir jābūt reālai peļņai gan investoram, gan akciju sabiedrībai.

Būtu normāli, ja sabiedrības akcijas iegādātos arī rajona lauksaimniecības departaments. Plānojam, ka brīvā tirgū pārdošim 49 procentus akciju.

Kas attiecas uz lina pirmapstrādi, tad sākumā tās Preiļos nebūs, jo linkopība kā nozare vietējos apstākļos ir iznīcināta. Ja zemnieki, protams — ar valdības atbalstu, linus audzēs, tad divu triju gadu laikā, kas ir pietiekams laika posms linkopības attīstībai rajonā, spēsim atjaunot arī lina pirmapstrādes ceļu. Pašlaik ar darbu nav noslogoti visi Latgalē esošie lina pirmapstrādes uzņēmumi.

Preiļu lina fabrikas teritorijas kopplatība ir 17 hektāri. Mēs šo platību izmantosim lietderīgi, lai lieki neizšķiestu līdzekļus tikai zemes un citu nodokļu maksājumos. Ir nepabeigta celtniecība un daudz iespēju izmantot saimnieciskos korpusus. SIA RBKK nodarbojas ar kokapstrādi un koksni eksportē, tāpēc brīvajos lina fabrikas korpusos jau patlaban tiek uzstādīti gateri. Nav pamata bažām, ka mums šis uzņēmums bija vajadzīgs tikai kokapstrādes ceļa izveidošanai. Pašlaik firma daudz līdzekļu tērē un vēl tērēs, lai Preiļu lina fabriku atvērtu pavisam jaunai ražotni. Šo naudu mēs neprasm nevienam citam, bet gan paši nopelnām. Privatizācijas noteikumos bija ieteikts saglabāt lauksaimnieciskā novirziena uzņēmējdarbību. To arī darīsim.

Sarunu ar S.Serkovu pierakstīja A.Iļjina

Mārtiņdienas tirgus zemniekiem

◆ Rajona lauksaimniecības departaments kopā ar rajona padomi un rajona kultūras namu organizē Mārtiņdienas tirgu zemniekiem. Lauksaimniecības produkcijas izstāde-pārdošana notiks 10. novembrī plkst. 11.00 laukumā pie rajona padomes ēkas.

Lauksaimniecības departamenta direktors Jānis Vucēns pastāstīja, ka zemnieki uz šo izstādi un pārdošanu var vest visdažādāko pašražoto produkciju — gan pārtikas preces, gan amatniecības izstrādājumus. Paredzams, ka tirgotājus un pircējus priecēs ansamblis «Rakari», vietējie mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi. Vakarā zemniekiem Preiļu restorānā būs rudens balle. Tiem zemniekiem, kas būs piedalījušies iz-

stādē-pārdošanā, par ieeju rudens ballē nebūs jāmaksā.

Lauksaimniecības departamenta direktors aicina pagastu pašvaldības palīdzēt iesaistīt zemnieku saimniecības Mārtiņdienas tirgus norisē, sniegt viņiem nepieciešamo atbalstu, lai 10. novembrī lauksaimniecības izstrādājumus un amatniecības darinājumus parādītu pēc iespējas vairāk lauku ražotāju

A.Iļjina

Rudzātu skolās

Rudens izstāde vidusskolā

◆ Ar pēdējiem rudens ziediem, jauno ražu, meža veltēm un ar bagātīgu rudens smaržu tas ienāca arī Rudzātu vidusskolā, aicinādams visus uz izstādi, kas veltīta tieši šim gadalaikam.

«Ej rudenī caur varavīksnes loku
Un krāsaināks un
Bagātāks tu topi.»

— ar tādu pārliecību uz izstādi posās 9. klase, nesdami patiešām varavīksni no daudzām dažādām ziedu kompozīcijām. Šī kopumā vienotā kompozīcija — varavīksnes loks izpelnījās jaukas atziņas no līdzdalībnieku vidus. Arī 10.-12. klases skolēni bija sarūpējuši skaistus ziedus. Pēdējās vidusskolas klases skolēni tos bija parādījuši kā skaistumu pašu par sevi; raženas gladiolas, asteres un pat neparastu dekoratīvo kāpostu. 11. klase kompozīcijās izmantoja savvaļas augus.

Skatītājiem ļoti patika Mairitas (10. kl.) veidotā kompozīcija. Šī klase jau vasarā bija domājusi par ziedu, tāpēc izstādē deva iespēju skatīt sausos ziedus. 1.-8. klašu skolēni nesa dārzeņus, augļus un pat sēnes. Daudzi tajos bija saskatījuši dažādus

dzīvniekus un tos arī parādīja pārējiem. 1. klases Arvids no dārzeņiem bija uztaisījis čūsku, kura ļoti patika arī citiem bērniem, taču vēl kāda pirmklasniece Agnese uz skolu atgādāja neparasti lielu ķirbi. Anitai no 5. klases — pat vesela sēņu kolekcija sūnās. Vēl viena no skaistākajām ziedu kompozīcijām piederēja Daigai (8. kl.).

Visu nedēļu, kad notika izstāde, mēs vērojām un priecājamies par šīm dabas veltēm. Lielu palīdzību bērniem izstādes veidošanā sniedza arī skolotāji, bet lielākais «paldies» pienākas skolotājai organizatorei I.Kārklei, kura aicināja un sasauca kopā visus izstādes dalībniekus.

Ceram, ka, izgājuši cauri «rudens varavīksnei», patiešām bagātāki un krāsaināki kļūsim.

Ineta Bogatā,
Rudzātu vidusskolā
Foto — sk. I.Kivlenieks

Skola, kur mājas 73 bērniem

◆ Rudzātu palīgskolas direktors Jānis Vjake par savu skolu un skolēniem stāsta ar optimismu:

— Mēs esam sava republika. Ar savām problēmām un savu ikdienu. Skolā mācās 73 audzēkņi, strādā 20 pedagogi. 47 skolēni ir no mūsu rajona, bet 26 bērni un jaunieši no Rīgas. 40 skolēniem Rudzātu palīgskola ir arī viņu mājas. Ne ziemas, ne vasaras brīvdienās viņi uz mājām netiek vesti. No mūsu rajona augu gadu skolā pavada 4 bērni.

Mēs nesūdzamies par grūtajiem laikiem, jo daudzās problēmas palīgskolu neskar. Finansējums nāk no valsts budžeta. Nav lielo izdevumu par apkuri, jo skolas telpas apsildām ar malku. Skolai ir palīgsaimniecība. Izaudzējam dārzeņus, sarūpējam pienu.

Pašlaik saviem spēkiem būvējam kokapstrādes darbnīcas. Lai visu, kas skolai nepieciešams, sarūpētu paši. Arī audzēk-

ņiem tādejādi būs iespējams apgūt galda amatu. Mūsu jauniešiem tas nav mazsvarīgi. Meitenes mācās ēdiena gatavošanu, šūšanu, adīšanu.

Domājam, kā savu audzēkņu ikdienu padarīt kaut nedaudz interesantu. Vasaras nogalē bērni atpūtās pie Eikša ezera. Braucām ekskursijās, bijām sporta sacensībās, modes skatēs. Mēs apzināties, ka daudziem mūsu audzēkņiem skola ir vienīgā, kas var palīdzēt veidot priekšstatu par kultūras un citām norisēm valstī.

Skolas pedagogu kolektīvam ir tikai viena liela sāpe. Kas notiks ar šiem bērniem, kad viņi skolu būs beiguši. Kur un kas palīdzēs viņiem atrast mājas darbu, nodrošināt cilvēka cienīgu izdzīvošanu. Jo daudziem šo māju nav...

A.Iļjina

Jurista padoms

Grozījumi 1937. gada likumā

◆ Šī gada 21. septembrī Latvijas Republikas prezidents G.Ulmanis izsludināja grozījumus likumā «Par 1937. gada 22. decembra zemesgrāmatu likuma spēka atjaunošanu un spēkā stāšanās kārtību». Par galvenajām izmaiņām stāsta Zemesgrāmatu rajona nodaļas priekšniece Lidija Mičule.

— Svarīgākie grozījumi ir likuma 21. pantā. Vispirms paskaidrošu, kā šis pants skanēja iepriekšējā redakcijā: «Noteikt, ka pēc 1993. gada 5. aprīļa noslēgtie nekustamā īpašuma atsavināšanas līgumi nevar būt par pamatu ieguvēja īpašuma tiesību nostiprināšanai, ja Zemesgrāmatā nav bijušas nostip-

rīnātas atsavinātāja īpašuma tiesības saskaņā ar šā likuma 5., 6., 7. un 8. panta prasībām.»

21.1. skanēja tā: «Noteikt, ka iesniegumi par nekustamo īpašumu sākotnējo ierakstīšanu Zemesgrāmatā un īpašuma tiesību nostiprināšanu Zemesgrāmatu nodaļā izskatāmi mēneša laikā.»

Tāda šī panta redakcija nozīmēja to, ka nevienam dzīvojamā mājai ne pilsētās ne laukos nedrīkstēja pārdot, ja tā vispirms nebija nostiprināta attiecīgā rajona Zemesgrāmatu nodaļā.

Tagad 21. pants ir šāds. Ēkas, būves un dzīvokļi, kas iegūti pēc 1993. gada 5. aprīļa (laiks, kad stājās spēkā likums par Zemesgrāmatām) darījumu rezultātā,

ierakstāmi Zemesgrāmatā, ievērojot šādus nosacījumus:

1) nostiprinājuma lūguma iesniedzējam jāiesniedz pierādījumi, ka atsavinātājs bijis ēkas (būves) vai dzīvokļa īpašnieks. Ja atsavinātājs ēku (būvi) iegūvis pēc 1993. gada 5. aprīļa, jāiesniedz pierādījumi par iepriekšējā atsavinātāja īpašuma tiesībām, līdz atbilstoši likumam nepārprotami ir pierādītas īpašuma tiesības;

2) Zemesgrāmatu nodaļas uz nostiprinājuma iesniedzēja rēķina ievieto laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» sludinājumu, uzaicinot personas, kuras apstrīd īpašuma tiesību pārešanu nostiprinājuma lūguma iesniedzējam, triju mēnešu laikā iesniegt prasību tiesā, par to

paziņojot Zemesgrāmatu nodaļai. Ja uzaicinājuma termiņā paziņojums nav saņemts vai arī tiesa prasību noraidījusi, īpašuma tiesības nostiprināmas personai, kura iesniedz nostiprinājuma lūgumu.

Sāpanta 1. daļas noteikumi nav piemērojami uz ēkām (būvēm) vai dzīvokļiem, kas iegūti, pamatojoties uz speciāliem likumiem par privatizāciju vai īpašuma tiesību atjaunošanu.

Šie jauninājumi krietni sarežģī pirkšanas un pārdošanas procesu, pagarinot to par veselīgu trim mēnešiem. Secinājums ir viens — ja gribat atsavināt ēkas vai būves, daudz ērtāk un ātrāk to var izdarīt, īpašumu nostiprinot Zemesgrāmatā.

Gribu uzsvērt, ka līdz šim īpašuma tiesības uz zemi atjaunoja pašvaldības ar savu padomes lēmumu. Tagad pietiek ar pašvaldības zemes komisijas lēmumu. Tomēr vēl ne visos pagastos ir zemes komisijas, dažviet strādā Centrālās zemes komisijas vietvalži. Šī iemesla dēļ noteikts pārejas posms.

Ja rajona iedzīvotājiem rodas neskaidrības, iesaku viņiem vispirms iegriezties Zemesgrāmatu nodaļā.

Mēs iepazīsimies ar dokumentiem un ieteiksim, ko darīt — iet pie notāra vai nostiprināt Zemesgrāmatā.

Materiālu sagatavoja
L.Kirilova

Veļu laika pārdomas

Kad pār rudens laukiem sāk velties miglas blāķi, līdz ar tiem ievējas mūsu sētās veļi. Viņi nāk rījā, istabā, ielien sildīties arī mūsu sirdīs. Veļu laiks sākas ar oktobri un turpinās novembrī. Tūkstošiem gadu šai zemē ir guldiņi mūsu sentēvi, šai zemē ir daudz vairāk mirušo nekā dzīvo tēlu. Visa zeme ir pilna ar kapsētām. Daudzas ir kopas un aprūpētas, bet no citām ir pazudušas visas atmiņu stīgas, tikai rūpīgi senatnes pētnieki izrok nezināmā kapsētā sentēvu rotas.

Mirušie joprojām paliek savai dzimtai piederīgi ar savām tiesībām, kuras dzīvajiem jārespektē.

Nāve cilvēkam vienmēr saistījusies ar kaut ko noslēpumainu, nezināmu un mistisku. Tas ir tas laiks, līdz kuram cilvēka prāts un zināšanas vēl nav aizsniegušas, jo to pasauli vairs nevar aptaustīt ar rokām vai izteikt kādās formulās. Nāve — gals zemes dzīvei. Kas seko pēc tam, — nav zināms. Daudzi cilvēki uzskata, ka ar to mūsu eksistence beidzas. Viņi apraud mirušos tuviniekus un atvadās no viņiem kā uz mūžu. Citi domā, ka pēc nāves mūsu dzīve turpinās, tikai citā veidā, citā pasaulē. Kurieni no viņiem ir taisnība? Cilvēkam nav lemts izprast nāves problēmas, iekams nav mainījusies viņa materiālistiskā dzīves uztvere.

Tomēr, laikam gan, pēc nāves pastāv vēl kāda dzīve. Ieskatoties folkloras materiālos un palasot to cilvēku stāstījumus, kuri ir izgājuši cauri klīniskai nāvei, gribas domāt, ka ir vēl kāda pasaule, uz kuriem dodas cilvēka gars, dvēsele pēc viņa nāves. Vairāk tā ir veļu valsts vai aizsaule? Veļu valsts ir neapverama saime, lai tai pievienotos, senais zemkopis gatavojies rūpīgi un ar godu. Ticēja, ka jaunu cilvēku dvēseles netiek veļu valstī.

Zemes ceļš uz veļu valsti, ceļš no mājām uz kapsētu. Atdodot mirušā miesu zemei, mirēja izskats saglabājas tuvinieku atmiņā, bet dvēselītes dodas aizsaulē.

Dvēsele aiziet pie Dieva, bet kas notiek ar veli? Velis saista dvēseli ar augumu, tagadni un pagātni. Dvēsele ir viena nemirstīga. Mūži ir divēji, augumā un veli. Augums sarrūd, bet dvēsele, gars turpina eksistēt, dzīvot.

Godinot savu senču veļus, piesaukt tos un veļu laikā pamieļot bija veļu kulta viena sastāvdaļa. Šis veļu kults bija kā balta villaine, kas pārsēdza latvju tautu, sargādama to no ļauna, jo, kad tavi mirušie vecāki tevī skatās no malas, kā tu vari darīt ļaunu. Šo godīgu izmantoja svešinieki, okupēdami mūsu zemi, slēgdami līgumus un lauzdami tos pēc saviem likumiem. Viņi samina latvieša goda izpratni.

Veļu laiks latvju gadskārtā un ticējumos ieņem svarīgu vietu. Viņpasaules noslēpumus viņi risināja lielā mierā, jo miršana un nāve ir tikai pārejas moments turpmākai dzīvei.

«Šī saulīte brītiņam,
Viņa saule mūžiņam...» (t.dz.)

Veļu laiks bija laiks, kad runāja par padarīto darbu un darītājiem. Pieaugušos tas stiprināja darbā, bērniem deva piemēru. Veļu galds bija saite starp pagātni un tagadni. Jūtot tuvu savu senču veli, latvietis nevarēja savu sirdsapziņu atraisīt ar jaunu darbu.

Tuvojoties savai pēdējai stundīnai, Kristus mācība audzināts latvietis atcienāja mācītāju, lai viņam izsūdzētu grēkus, atklātu varbūt pat visu mūžu līdznesto noslēpumu. Bet tie tēvi un mātes, kas zinājuši stipros vārdus, tos mantojumā nodevuši izraudzītam cilvēkam. Daudzskārt nāve atnāk agrāk un stiprie vārdi vai citi novēlējumi paliek bez saimnieka.

Dainas, tāpat kā folklorā, cieši un noteikti nošķir cilvēka ķermeni no vienas puses un cilvēka dvēseli jeb garu no otras. Augums tā ir cilvēka daļa, kas agri vai vēlu aiziet bojā. Taču jau sen, turklāt visās tautās, visās reliģijās sastopam pārliecību, ka ir ik cilvēkā arī kas tāds, kas neiet bojā, kas ir mūžīgs.

Dvēsele nav gluži tas pats kas gars. Pir-

mais vārds — tuvā sakarā ar dvasi, elpu. Otrais — ar garajiem. Gars ir it kā pārāks par dvēseli, pilnīgāks un patstāvīgāks. Cilvēkam var būt gan dvēsele, gan gars. Folklorā dvēsele un gars nav necik asi nošķirti. Pašu miršanas mirkli var saistīt kā ar dvēseles, tā arī ar gara šķiršanos no miesas. Var teikt, ka cilvēks mirdams izlaiž garu un atdod Dievam dvēseli.

Mirušā cilvēka dvēsele var no jauna iemiesoties kādā putnā, puķē, skanās. Piemēram, noslikušo dvēseles sauc par rauduvēm, gaigalām. Dvēseļu pārceļošanai tic daudzas reliģijas. Starpība vienīgi tā, cik kura reliģija ir ierādījusi lielu vietu dvēseļu pārceļošanai. Liela vieta ir ierādīta indiešu reliģijā. Egīptieši ticēja, ka cilvēka dvēsele pēc nāves ceļo pa dažnedažādu dzīvnieku ķermeņiem tūkstošiem gadu. Grieķu filozofs Platons šo ceļojumu noteica pat desmit tūkstoš gadu ilgu. Par latviešu senču ticību dvēseļu pārceļošanai liecina pazīstamā latviešu tautas pasaka «Kungs par zirgu». (Kungs, kas, dzīvs būdams, bijis gaužām nežēlīgs pret saviem zemniekiem, pēc nāves tiek bargi sodīts — viņam jākalpo par zirgu, jāvelk smagi vezumi un jāsaņem pātagas cirtieni.)

Taču ticība šādai dvēseļu pārceļošanai ir tikai viena maza daļa par cilvēka pēcnāves dzīvi vispār. Par dvēseles pēcnāves ceļu ir daudz ticējumu. Ka dvēsele nevar atrast mieru, kamēr nav apbedītas mirušās miesas. Kamēr tā nav apzvanīta, kamēr kapam nav pārmests krusts, kamēr nav samaksāti mirēja parādi, kamēr nav piedoti mirēja grēki. Ir arī ticējumi par gadījumiem, kad dvēsele nevar vispār atrast mieru. Tādas ir slepkavu dvēseles, dažkārt arī slepkavu upuru dvēseles un arī pašnāvnieku dvēseles. Priekšlaicīgā nāvē mirušo dvēselēm esot jāklīst apkārt tik ilgi, kamēr pienākot istais mirstamais laiks. Dvēseles nevar atrast mieru arī tad, ja nav izpildīta pēdējā vēlēšanās.

Pa pasauli klīst arī Dieva nepieņemtās dvēseles. Tādas dvēseles tautā sauc par biedēkļiem, ķēmiem, māņiem, maldinātājiem. Kad šādas dvēseles gājējiem vai braucējiem piesitas, tad viņas maldina ilgi, ilgi, bet dažreiz pat ievēl kādā akacī vai atvarā. Mana vecmāmuļa teica: «Kad tev, meit, piesitas vadātājs, tad noskaiti aizvērtām acīm «Tēva reizi» trīs reizes. Kad atvērsi acis, tad uzreiz sapratīsi, kur tu atrodi.»

Latviešu senreliģija pazīst daudzus variantus par dvēseļu pēcnāves eksistences veidiem un to nosaukumiem. Katrā novadā, pat rajonos dvēselītes sauc dažādi. Ir tādi nosaukumi kā dievaiņi, ēnas, gari, ilģi, auki, urģuči, vecie, vecīši, velēnieši. Tie visi ir sinonīmi vārdam «veļi».

Kad dvēsele atstājusi nomirēja augumu, kad liķis apbedīts, kad dvēsele apzvanīta, kad tā noteiktu laiku klaiņojusi pa šīs saules dzīves vietām, kad tā beidzot ir nonākusi savā mūža mājvietā, tā kļūst par veli. Par veļiem kļūstot vienīgi godā nodzīvojušu un godā nomirušo cilvēku dvēseles.

Kā daudzas no senajām tradīcijām arī veļu godāšana ir aizmirsta. Tās vietā nākušas mirušo atceres dienas un sveču vakari. Tas liecina par to, ka cilvēkiem ir nepieciešamība atcerēties mirušos tuviniekus, godināt veļus, — ja ne ar ēdieniem klātu garu galdu, tad vismaz ar iedegtu svečiti uz tuvinieka kapu kopīgas.

Kapsēta ir neatņemama Latvijas kultūrvides daļa. Kapsētas parasti atrodas smilšu kalniņā, vienmēr koku pavēnī. Mums atkal ir jāiemācās cienīt savus mirušos, tikai tad mēs būsim savas dzīves cienīgi.

Aicinu 14. oktobrī Vārkavas pagasta kapos ar aizdegtu sveces liesmiņu godāt savus mirušos draugus, radus, kaimiņus: **Lielo Klaparu kapos — plkst. 15.00;** **Borbaļu kapos — plkst. 16.00;** **Stabuļnieku kapos — plkst. 17.00;** **Pilišķu kapos — plkst. 18.00.**

Elvira Āboliņa,
Vārkavas pagasta tautas
nama vadītāja

Sludinājumi un reklāma 22305

13. oktobrī plkst. 19.00 Preiļu kinoteātri «Ezerzeme» viesojas **Voldemārs Šoriņš un Zigurds Neimanis ar programmu «Kas smejas, tas dzīvo». Koncerta gaitā muzicē E. Zālītis un viņa draugi. Ieejas maksa Ls 1,50. Biļešu iepriekšpārdošana kinoteātra «Ezerzeme» kasē no plkst. 16.00 līdz 21.00.**

Upmalas pagasta padome 21. oktobrī rīko sveču vakaru Vanagu kapos plkst. 16.00, Vārkavas kapos plkst. 17.30.

Pārdod

māju ar 9 ha zemes pie Rušonas ezera. Tāl. 8-22-466778;

dzīvokli Priekuļos vai maina. Zvanīt 21415 vakaros;

zemesgrāmatā reģistrētu zemi, mežu, labu māju, mūra kūti un citas ēkas. Tāl. 8-22-259390;

zemeņu stādus. Tāl. 46749;

kumelu (10 mēn.). Tel. 14159 vakaros;

2 gadus vecu zirgu, apmācīts braukšanai. Tāl. 50329;

govi. Tel. 54748;

elektrisko malkas zāģi. Tel. 36693;

M-412 (1990.g., 60000 km) par Ls 700. Tel. 22497, 21084;

VAZ-21063, 1987.g. Tel. 21040, 57728;

VW Passat labā tehniskā kārtībā, LV numuri, jaunā tehn. skate, par mērenu cenu. Apskatīt Preiļos, Līvānu ielā 18 no rītiem;

kāpostus. Tel. 32245;

VAZ-21011, 1975.g., Ls 200 un Opel Rekord, 1980.g., Ls 380. Tāl. 36532;

traktoru MTZ-82. Tel. 43836;

Opel Ascona, 1982.g., cena 1500 \$. Tel. 59230;

Opel Rekord Berlina, 1983.g., Opel Rekord, 1980.g., BMW 318i, 1984.g. Zvanīt 23713 vakaros.

Pērk

privatizācijas sertifikātus. Adrese: Līvānu universālveikala grāmatu nodaļa. Tāl. 43688;

divstābu dzīvokli ar malkas apkuri Preiļos. Tel. 21928;

kartupeļus. Tāl. 44172;

lietotu televizoru labā darba kārtībā. Tel. 23440;

mežu zāģēšanai izlases veidā. Zvanīt 56804 no 19 līdz 20.

Maina

4 istabu labiekārtotu dzīvokli (2. stāvs, 72 kv.m) pret dzīvojamu māju Preiļos. Tel. 22497;

3 istabu dzīvokli pret 2 atsevišķiem dzīvokļiem. Visi Preiļos. Zvanīt 21995 darba laikā.

Īrē

dzīvokli uz 1 mēnesi Preiļos vai Ličos. Zvanīt 22880.

Dažādi

Zāģē mežu. Tāl. 24265.

Remontēju traktoru degvielas sūkņus pārdod virzuļu grupas T-25, MTZ, SMD. Zvanīt 54714 pēc 20 vai agri rītos.

To melno sāpi svešam neizstāstīt,
To bēdu nepacelt, kas sirdi spiež.
Izsakām līdzjūtību Lilitai Šteinbergai sakarā ar TĒVA nāvi.
VID Preiļu rajona nodaļas kolektīvs

Cik gaidīti, cik grūti cilvēks piedzimst,
Cik vienkārši, cik negaidīti mirst.
Izsakām līdzjūtību Vikentija Sondora ģimenei.
Preiļu rajona Valsts veterinārā dienesta darbinieki

Reiz katram ir pēdējā taka,
Kur aizejot skumjas nāk līdz.
Izsakām līdzjūtību Lidijai Šņepstei sakarā ar VĪRA nāvi.
Preiļu 2. vidusskolas kolektīvs

Nu, vecmāt, kā plecu lakats
Tavs mūžs ir beidzot noadīts,
Guļ melnā krāsā zaļai pāri
Un pavediens uz smiltīm stūdz.
Īlta, esam ar tevi kopā, pavadot VECOMĀTI aizsaulē.
Grupas biedri un audzinātāja

Priedes sērās šalko klusi,
Bērzi zaļās galvas liec,
Kādēļ, sirds, tu aprimusi, —
Vēl tik maz zem saules iests.
Dalām zaudējuma sāpi ar Zinaidu un dēliņiem, Jāni pāragri smiltājā izvadot.
Vitālijs ar ģimenei

Mīlās, labās tēva rokas,
Cik gan jūsu glāsts bij silts!
Nevar būt, ka viņam sauli
Aizsegs dzeštrā kapa smilts.
Izsakām līdzjūtību Zinaidai un dēliem, VĪRU un TĒTI pāragri mūžībā aizvadot.
Firmas «Erato» kolektīvs

Kā lai dzīvojam bez tevis, tēt?
Bez tavām rokām, bez tava smaida,
Kā lai dzīvojam bez tevis, tēt?
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Artim, Zintim un viņu māmiņai, TĒTI un VĪRU zaudējot.
5.b un 1.c klases kolektīvi

Tēti, kam tik steidzīgs biji,
Kam tik agri gāji prom?
Mēs tak vēl tik mazi, mazi, —
Kā lai lieli izaugam?
Kad zeltainie bērzi šalc atvadu dziesmu Jānim PLIVDAM, esam kopā ar Zinaidu un dēliņiem Arti, Zinti un Gaidi, VĪRU un TĒTI zaudējot.
Bijušie klasesbiedri

Izsakām līdzjūtību Zinaidai, Artim, Zintim un Gaidim, VĪRU un TĒTI pēkšņi zaudējot.
Ieejas bloka kaimiņi

Kāpēc, nāve, tik skarba tu biji,
Atņēmi to, kas dārgs bij mums.
V.Rūja
Negaidīto skumju brīdī esam kopā ar Plivdu ģimenei, izvadot VĪRU un TĒVU pēdējā gaitā.
SIA «Detaju remonts» kolektīvs

NOVADNIEKS

Lai kraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.

Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pīzelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespeļsts SIA «Latgales drukā», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespeļdums. Motiens 4760.